Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui 2022 m. birželio 21 d., 22-119VK

DĖL ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ ĮSTATYMO NR. XIV-196 2, 15, 18 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), viena didžiausių verslą vienijančių organizacijų Lietuvoje, atstovaujanti ir biodegalų bei biodujų gamintojus, teikia pastabas Alternatyviųjų degalų įstatymo Nr. XIV-196 2, 15, 18 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (toliau – Įstatymo projektas).

LVK pritaria Įstatymo projekto tikslui – *didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį transporto sektoriuje*, taip pat mano, kad yra svarbu įgyvendinti Lietuvos įsipareigojimus įtraukti elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, į degalų iš atsinaujinančių energijos šaltinių (toliau – DAEI) apskaitos vienetų sistemą. Vis dėlto, išsamiai išanalizavę Įstatymo projektą, manome, kad Įstatymo projektas gali 1) turėti neigiamų ir nenumatytų pasekmių alternatyvių degalų kuro paklausai bei transporto sektoriaus žalinimui; 2) sukelti daug neapibrėžtumo DAEI apskaitos vienetų sistemoje, atsižvelgiant į labai trumpą Įstatymo projekte numatytą siūlymų įgyvendinimo laikotarpį, atsižvelgiant į tai, kad DAEI apskaitos vienetų sistema dar nėra pilnai sukurta ar funkcionuojanti.

I. Siūloma didinti degalų iš atsinaujinančių energijos šaltinių apskaitos vienetų pasiūlą rinkoje

Įstatymo projektu siūlant pildyti DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių sąrašą, iš esmės siūloma didinti DAEI apskaitos vienetų pasiūlą, nedidinant jų paklausos.

DAEI apskaitos vienetų paklausą (ir jos augimą) šiuo metu sudaro degalų pardavėjams nustatytas įpareigojimas kiekvienais metais didinti parduodamų atsinaujinančių išteklių dalį savo parduodamuose degaluose. Jie to negali padaryti nei maišydami tik pirmos kartos biodegalus (galioja maišymo lubos), nei maišydami antros kartos biodegalus (tokių biodegalų pakankamo kiekio rinkoje nėra), todėl vienintelis būdas jiems vykdyti šį įpareigojimą yra pirkti DAEI vienetus rinkoje, nepriklausomai nuo jų kainos.

DAEI apskaitos vienetų pasiūlą ateityje formuos biometano pardavėjai Lietuvoje. DAEI apskaitos vienetų kainai augant, augtų ir biometano pasiūla rinkoje. Tačiau pildant DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių sąrašą elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriais, iš esmės mažėtų DAEI apskaitos vienetų kaina, taigi, mažėtų ir biometano konkurencingumas rinkoje.

Taigi, priėmus Įstatymo projekte siūlomą reguliavimą ir nesikeičiant DAEI apskaitos vienetų paklausai, DAEI apskaitos vienetų kaina kristų, taigi, degalų pardavėjams būtų pigiau parduoti degalus, nepatenkančius į DAEI apibrėžimą. Tikėtinas Įstatymo projektu siūlomo reguliavimo efektas būtų atvirkščias nurodytam Įstatymo projekto aiškinamajame rašte – būtų <u>mažinama</u> atsinaujinančių energijos išteklių dalis transporto sektoriuje.

II. Sklandų DAEI apskaitos vienetų sistemos diegimą ir veikimą gali apsunktinti trumpas Įstatymo projekto įgyvendinimo laikotarpis

Pastebime, kad Įstatymo projekto 5 straipsniu siūloma į DAEI apskaitos vienetų sistemą įtraukti elektros energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos šaltinių, iki 2023 m. sausio 1 d. Toks trumpas įgyvendinimo laikotarpis įneštų daug neapibrėžtumo į DAEI apskaitos vienetų sistemą, kuri šiai dienai nėra pilnai įgyvendinta ar funkcionuojanti.

III. Siūlymai

Atsižvelgiant į Įstatymo projekto teikimo metu nepristatytą bei Įstatymo projekto aiškinamajame rašte neįvardytą, tačiau labai tikėtiną neigiamą poveikį alternatyvių degalų paklausai, kuris gali turėti atvirkščią efektą Įstatymo projekto įvardytam esminiam tikslui – *didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį transporto sektoriuje*, siūlome:

- Dėl Įstatymo projekto prašyti Vyriausybės išvados, kaip tai siūlo ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas. Vyriausybės išvada būtų tikslinga taip pat dėl Vyriausybės ir Energetikos ministerijos priimtų bei svarstomų DAEI gamybos plėtros skatinimo priemonių ir jų planų;
- Siekiant užtikrinti kokybišką teisėkūros bei efektyvumo principu grįstą teisėkūrą, išsamiai svarstyti įstatymo projektą Seimo rudens sesijoje.

LVK manymu, šis svarbus projektas privalo būti išsamiai išdiskutuotas. Tam būtinai reikia Vyriausybės išvados, daugiau laiko bei išsamių klausymų Seimo Aplinkos apsaugos komitete. Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė Ineta Rizgelė

Dokumentą elektroniniu
parašu pasirašė
INETA,RIZGELĖ
Data: 2022-06-21 08:00:51

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p.: vilius@lvk.lt, mob. +370 608 98408.